

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Ilmus mittevaralise kahju hüvitamise kohtupraktika analüüs

Ilmus mittevaralise kahju hüvitamise kohtupraktika analüüs

4. aprill 2012

Riigikohtu õigusteabe osakonnas valmis analüüs lähedase isiku surma põhjustamisega tekitatud mittevaralise kahju hüvitamise kohtupraktikast. Analüüsis vaadeldi, millised asjaolusid on kohtupraktikas peetud mittevaralise kahju väljamõistmist õigustavateks erandlikeks asjaoludeks, mida näeb kahju hüvitamise alusena ette võlaõigusseaduse § 134 lg 3. Samuti, milline on see lähedaste isikute ring, kellele sellise kahjuhüvitise väljamõistmine on kohtupraktika kohaselt õigustatud.

Analüüsitud kohtuasjade puhul olid sagedasemateks surma põhjustamise juhtumiteks liiklusõnnetus, isikuvastane kuritegu (mõrv, tapmine või surma ettevaatamatu põhjustamine) ja tööõnnetus.

Uuritud kohtupraktika kohaselt on hüvitise väljamõistmist õigustanud näiteks lähedase isiku surma vägivaldne põhjustamine ja lähedasele sellest tekkinud kannatused ning psüühikahäired kogumina, samuti tahtliku isikuvastase kuriteo toimepanemise asjaolud (jõhker mõrv, surnukeha tükeldamine, hukkunu rasked ja nähtavad vigastused, kuriteo jäljed kodus vmt).

Analüüsitud lahenditest nähtuvalt peab kohtupraktika lähedaseks, kelle surma põhjustamisega tekitatud mittevaralise kahju hüvitamist on õigus nõuda, enamasti abikaasat, elukaaslast, lapsi, õdesid-vendi ja vanemaid.

Analüüs tõi välja ka mõningaid erinevusi kahjuhüvitiste väljamõistmises kriminaalasju ja tsiviilasju lahendavate kohtute praktikas. Kuid kokkuvõttes tõdeti, et erandlike asjaolude esinemine tuvastatakse igas konkreetses kohtuasjas paljude asjaolude kogumina, sest iga kaasus on ainulaadne.

Sealjuures rõhutati, et kohtupraktika ei tohiks mittevaralise kahju väljamõistmisel kasutada karistuslikke argumente, sest võlaõigusseaduse alusel välja mõistetavat kahjuhüvitist ei saa pidada karistuseks.

VÕS § 134 lg 3 sätestab, et isiku surma põhjustamise või talle raske kehavigastuse või tervisekahjustuse tekitamisega tekitatud kahju hüvitamise kohustuse korral võivad ka surmasaanu või kahjustatud isiku lähedased isikud nõuda mittevaralise kahju hüvitist, kui hüvitise maksmist õigustavad erandlikud asjaolud. Riigikohus on varem leidnud, et lähedase inimese kaotus ning sellega kaasnev lein ja kaotusvalu kui selline ei ole seaduse kohaselt kahju hüvitamist õigustavateks erandlikeks asjaoludeks, sest need kaasnevad paratamatult iga inimese surmaga.

Analüüsiga saab tutvuda Riigikohtu veebilehel [1].

Eveli Kuklane

Kommunikatsiooniosakonna juhataja

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/ilmus-mittevaralise-kahju-huivitamise-kohtupraktika-analuus#comment-0>

Lingid

[1] https://www.riigikohus.ee/sites/default/files/elfinder/uudistemigra/failid/MittevaralineKahjuSurmaPohjustamisel_MargitVutt.pdf